

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravitelstvo in ekspedicija v „Katal. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 52.

V Ljubljani, v torek 3. marca 1896.

Letnik XXIV.

Volilna reforma.

Dunaj, 1. marca.

Odsek za volilno preosnovo je pričel v sobotni seji podrobno razpravo o Badenijski volil. predlogi. Na dnevnem redu je bil prvi člen vladne predloge, v katerem se določa 72 novih poslancev.

Prvi govornik poslanec Romančuk je na podlagi statističnih podatkov dokazoval, da je vlada z ozirom na število prebivalstva edmerila premalo število poslancev, ter priporočal, naj se računa 213.000 mesto 350.000 prebivalcev kot podlaga za določitev jednega poslanca. Na ta način bi se pridobilo 16 novih mandatov, ki naj bi se razdelili tako, da bi dobila Češka 25 namesto 15, Galicija 22 namesto 18, Moravska 8 namesto 7 in Kranjska 2 namesto 1 poslanca.

Dr. vitez Kraus se odločno protivi temu predlogu, ker preveč zahteva za Poljake na škodo drugih dežel, kajti v Galiciji bi prišel že na 261.000 duš jeden poslanec, na Stajerskem pa na 310.000 in na Koroškem na 353.000. Še večja razlika je glede davka. — Tako bi gališki poslanec zastopal 400.000 gld. direktnega davka, stajerski ali koroški pa 1.5 milijona. Torej naj ostane vse po vladni predlogi.

Posl. dr. Rutowski naglašja, da njegova stranka želi, naj se hitro dožene volilna reforma; za vsacega poslanca pa je težko reči, kateri deželi naj se odvzame jeden ali drugi novi mandat. Tako se Dunajčanom ne sme odvzeti noben mandat. Najprvo se naj vsem malim kronovinam pod 350.000 prebivalcev določi po jeden mandat, drugi naj se pravično razdeli. V tem slučaju bi Galicija dobila 20 mandatov. Konečno predlaga:

1. Odsek naj razdeli nove mandate po številu prebivalstva.

2. Galicija naj jih namesto 15 dobi 19.

Minister dr. Rittner omenja, da vlada ni razdelila novih mandatov le po številu prebivalstva, temveč se je ozirala tudi na druge razloge, zato jih je za Galicijo razmerno najmanj določenih. Ko bi pa se ozirali le na direktne davke, morala bi Niže-Avstrijska dobiti 22 mandatov, namesto 9. Vlada se je ozirala na razne razmere pri razdelitvi novih mandatov.

Posl. Klun se sklicuje na svoj govor v splošni debati ter naglašja, da je po novem volilnem načrtu Kranjska najbolj prikrajšana. Govornik ne more pojmiti, zakaj bi vlada ne mogla zvišati števila mandatov. Isto velja glede Galicije, zato toplo podpira predlog posl. dr. Rutowskega. Na davčno moč se pri novi kuriji ni ozirati, ker zato je preskrbljeno že v ostalih štirih kurijah. Sicer bi se novi mandati mogli pravičneje razdeliti, ko bi se mogli odločiti za to, da se trgovskim zbornicam odvzemo mandati in razdele v novi kuriji. Ker pa se vlada odločno drži starih kurij, stavi govornik jedini predlog, da Kranjska dobi dva nova mandata.

Posl. Richter ugovarja dr. Rutowskemu, da je Niže-Avstrijska na boljšem od Galicije. Ako ima Galicija že sedaj 63 poslancev, morala bi je Niže-Avstrijska imeti 51 namesto 37. Zato naj obvelja vladni načrt, sicer je volilna reforma nemogoča.

Posl. dr. Brzora drdi, da je vsa volilna reforma na krivični podlagi zastopstva interesov. Če pa že obvelja sedanje načelo, moralo bi se izdatno pomnožiti število mandatov v novi kuriji, kajti 1.732.257 starih volilcev voli 353 poslancev, a 3.601.224 novih volilcev pa le 72. Poleg tega voli 5000 veleposestnikov 85 poslancev in nekaj trgov-

skih zbornic 21. Volilni okraji so tako veliki, da bi se volilci o kandidatih nikakor ne mogli sporazumeti. Vsak volilni okraj bi se moral razdeliti in število mandatov podvojiti. Da bi se število poslancev ne pomnožilo, morali bi odvzeti potrebno število mandatov trgovskim zbornicam in veleposestvu. — Govornik izjavi, da bode glasoval proti členu 1. vladne predloge in vsem predlogom na tej podlagi, toda za predloge, ki nameravajo pomnožitev mandatov v novi kuriji.

Posl. Szczepanowski naglašja, da bi se novi mandati morali razdeliti le po številu prebivalstva, sicer nova kurija nima pravega smisla.

Posl. Lupul zahteva tri nove mandate za Bukovino.

Posl. dr. Bazant govori proti pomnožitvi mandatov za Galicijo in Bukovino ter obžaluje, da se volilna reforma premalo ozira na delavski stan.

Posl. Romančuk odgovarja, da so mnoge poljske in rusinske občine prosile za pomnožitev števila poslancev in za direktno volitev. Predlaga, naj bi nova kurija volila 89 poslancev, da še Stajerska dobi 5 mandatov namesto 4.

Grof Dzieduszycki odgovarja Bazantu, da je zbornica zavrgla Tasffejev načrt, ker je obsejal občeno volilno pravico kot podlago. Govornik se izjavi za vladni načrt in proti pomnožitvi mandatov.

Dr. Menger izjavi, da bode zahteval več mandatov za Šlezijo in Koroško, ako se isto dovoli Bukovini in Kranjski.

Baron Morsey nasvetuje, naj se glasovanje odloži ter dajo natisniti vsi predlogi. Ta predlog ni obveljal.

Odklonjen je bil z vsemi proti 3 glasovom predlog posl. Romančuka, da se v peti kuriji pomnoži število mandatov od 72 na 89, s 16 proti

LISTEK.

Fidelis Hoepferger.

Slava svetih mož ostani pri njihovih otrocih.

Sir. 46 15.

Dne 1. maja 1877 je pri odsekovem posvetovanju prvega avstrijskega katoliškega shoda, ko se je razpravljalo „katoliško življenje“, izpregovoril duhovnik visoke, sloke postave, milega, blagega obličja, živih, jasnih očij, te-le besede:

„V nekih posebnih razmerah sem, ker spadam k tistim, ki so pozabili svoj materinski jezik, ko so se tujega naučili. Nisem ni rojen Hrvat, ni Bošnjak, moja zibka je stala v Tirolah. Toda odkritosrčno izjavljam, teh 24 let sem, kar bivam v onih krajih, sem vsako leto bolj izpoznaval, pa tudi bolj ljubil to južno-slovensko ljudstvo. Vaši bližnji sosedje bires zaslužili več zanimanja.“

Ta mož je bil Fidelis Hoepferger, predstojnik „usmiljenih sestra hrvaško-slavonsko-dalmatinsko-bosensko-hercegovske provincije“, jeden najzaslužnejših dobrotnikov slovenskega juga in najiskrenejših prijateljev našega ljudstva.

Tudi našega naroda hčera se je mnogo pod njegovim vodstvom odreklo svetu in sedaj delujejo

Bogu v čast, dušam v večno korist, národu v pomoč in prosveto — od Balkana do Triglava. Naša ožja kranjska domovina jih ima od vlnskega leta v svoji sredi. Ljubki Kamnik jim je podal prvi mej Slovenci gostoljubno zavetišče. Kakor povsod, so tudi ondu otroci in bolniki njihovi varovanci. Otrokom vzdržujejo „otroški vrtec“, bolnikom pa strežejo po hišah. Mesto jim je hvaležno, ljudje jih spoštujejo, kakor povsod, kjerkoli se nastanijo ti angelji krščanske ljubezni.

Dne 29. prosenca ob 1/4, na polnoči so izgubile južno-slovenske usmiljenke svojega očeta. Fidelisa Hoepfergerja je poklical Najvišji pastir v svoje večno kraljestvo. Žalosti, ki jo čuti osirotela provincija, se pridružujejo tudi katoliški Slovenci in te skromne vrste bodite vidni znak našega globokega sočutja, a tudi našega odkritega občudovanja rajnega njenega predstojnika.

Ime Fidelis Hoepferger obsega za slovenski tjug cel program, važen odlomek njegove zgodovine. Tri in štirideset let dolzega, naporega, vspešnega dela trojedni hrvatski kraljevini, v Bosni, Hercegovini, Albaniji in Bolgariji je zaznamovanih v nji, rajniku v slavo.

Kot mlad duhovnik je ostavil svojo lepo tirolsko domovino in se nikedar več stalno ni vrnil vanjo. Božja previdnost ga je klicala drugam, šel je za njenim glasom in tista sveta gorečnost, ki ga je pozvala v duhovski stan, ga je spremljala pri vsem

njegovem delovanju. Premožni roditelji so ga bili nagovarjali, naj se posveti državni službi, a mladi Fidelis je šel, kamor ga je sililo njegovo čisto, nedolžno, za Boga in ljudi vneto srce. V briksenskem semenišču se je pripravljaj za sveto zvanje in l. 1846 je 24-letnemu mladeniču položil po učenosti in svetosti sloveči škof Vincenc Gasser roki na glavo.

Briksenska škofija se je ponašala od nekedaj z globoko vernim ljudstvom. Imela je pa tudi vedno vzgledne, v svetem življenju vtrjene duhovnike. Teško nam je, da se moramo tu dotekniti skeleče rane, ki so jo čutile vzlasti sosednje hrvaške škofije in jo deloma še čutijo. Kedor pozna Pavla Štosa spise, kedor je bral Tkalčeve mladostne spomine iz Hrvaškega, bo vedel, kaj mislimo.

Blagi rajni zagrebški kardinal-nadžkof Haulik je hotel vzgojiti ljudstvu, ki je je tako ljubil, tudi pobožno, vneto svečenstvo. Zato je poprosil briksenskega škofa, naj mu iz svoje škofije prepusti nekaj duhovnikov. Škof Vincenc je ustregel ti prošnji in je poslal leta 1853 Fidelisa Hoepfergera na Hrvaško.

V kratkem času se je Fidelis do dobra priučil hrvaškemu jeziku in je prevzel mesto duhovnega voditelja in profesorja v nadškofjem semenišču, kjer je ostal do l. 1857. Takrat je postal predstojnik v samostanu zagrebških usmiljenk in to službo je izvrševal do svoje smrti. (Dalje sledi.)

8 glasovom je obveljalo število vladne predloge, namreč 72.

Istotako je bil odklonjen predlog za pomnožitev mandatov galiških s 14 proti 9 glasovom, sprejet pa vladni predlog, da Galicija dobi 15 mandatov.

Predlog posl. Kluna, da Kranjska dobi dva mandata, je bil odklonjen s 16 proti 12 glasovom. Češka dobi 18 mandatov.

Državni zbor.

Dunaj, 2. marca.

Predsednik baron Chlumecy naznani, da se je nadvojvodinja Marija Imakulata brzojavno zahvalila za izraženo sožalje zbornice povodom smrti nadvojvode Albrehta Salvatorja.

Na to stori obljubo novi poslanec gospod A. Koblar.

Poslanec baron Moscon in tovariši interpelirajo ministerskega predsednika kot notranjega ministra zaradi raznih heraldičnih znamenj in grbov, ki so na zavarovalnih knjižicah zavarovalne družbe „Slavije“, kot hrvaško-slavonski-dalmatinski grb, ilirski kr. grb itd., ter vprašajo, ali hoče minister odpraviti to zlorabo.

Pri nadrobni razpravi o ljudskih šolah poslanec dr. Chotkowski priporoča boljšo нравno-versko vzgojo v ljudskih šolah. Vzgoja ne sme biti neutralna v verskem oziru. Na večrazrednih šolah imajo učitelji toliko posla, da prepuščajo vzgojo le veroučiteljem. Tak razdeljen pouk ne vzgaja značajev. Verouk mora biti podlaga vzgoje, to je pravo načelo, ki ga priznavajo najboljši pedagogi. Govornik izraža veselje, da je gališki deželni šolski svet pri učnem načrtu polagal veliko važnost na verski pouk. Posebno na strokovnih šolah treba več verskega pouka; obžaluje, da je odsek zavrnil vladno predlogo, da bi se povsod v višjih razredih realk vpeljal verouk. Mladina se sploh premalo udeležuje verskih vaj, kajti pobožnost gotovo ne škodi. Zahteva več ko dve uri za verouk na teden. Na neki ljudski šoli v Krakovu je žid poučeval otroke v krščanskem nauku, in pohvalili so ga, ker se je omejil le na staro zavezo. Pred 28 leti je bilo 5 ur določenih za verouk, kakor je to še sedaj na Bavarskem in Pruskem. Sedanja generacija vzbuja skrb za prihodnjost. Pri naših šolah stariši nimajo druge pravice, ko plačevati. Govornik sicer ne priporoča palice v šoli, toda primerna kazen pospešuje vzgojo. Konečno govornik opozarja na mnoge samomere med mladino, ki dokazujejo potrebo večje in boljše verske vzgoje v šoli.

Naučni minister baron Gautsch naglašja, da ima naučno ministerstvo le glede učnih načrtov, učiteljskih pripravnic in nadzorstva neposredni vpliv na ljudske šole. Minister prizna veliko važnost нравnoverske vzgoje, katero je naglašal tudi ministerski predsednik. To stališče pa je tudi jasno izraženo v prvem paragrafu drž. zakona za ljudske šole in naučna uprava pri vsaki priliki pospešuje pravo vzgojo v ljudskih šolah. Tudi na obrtnih šolah se verouk ne zanemarija. Kar se tiče verskih vaj, morejo jih

pa zakonu odrediti škofjski ordinarijati in naznaniti šolska vodstva. Le če so pomisleki glede števila in obsega takih vaj, potem odločujejo tudi višja šolska oblastva. Število ur za verouk določa po § 5. drž. zakona za ljuške šole učni red, in po § 4. določa učni red naučne ministrstva na podlagi nasvetov dež. šolskih oblastev. In naučna uprava se je vedno ozirala na dotične zahteve in želje. Sicer pa bi v mnogih deželah in škofijah duhovniki ne mogli prevzeti več ur za verouk in nadomeščati jih morajo svetni učitelji. Naučna uprava tudi po svoji moči skrbi za učne pripomočke pri verouku.

Naučna uprava boče ustanovila nove učiteljske pripravnice, v prvi vrsti v Galiciji, kjer je veliko pomanjkanje učiteljev in ljudskih šol. Tudi vlada potrjuje zdravo misel o učiteljskih internatih, kakor so poskusili na Koroškem, ker priznava važnost primerne vzgoje za učitelje. Isto tako hoče vlada na pripravnicah razširiti poljedelski poduk, kar je potrebno v naši poljedelski državi. S takim podukom so že pričeli v Olomucu. V Dalmaciji naj bi se uvel poduk o tobaku, drugod o riboreji, o planšarstvu itd. Naučna uprava želi, da imajo učitelji srce in razum za gospodarske interese kmečkega prebivalstva. Tako boče učitelj v resnici učitelj otrok in odraslih (Živahno odobravanje) in imel veselje do svojega poklica.

Naučna uprava hoče urediti stalno okr. šolsko nadzorstvo, kakor je to že nekaj let v Galiciji, in kakor želé mnoge dežele.

Posl. dr. Kronawetter odgovarja dr. Chotkowskemu, češ, da se mora verouk sploh izobčiti iz šol, veroizpovedanje ločiti od poduka, dogmo od vednosti. Učitelje naj bi plačevala država, občine naj bi skrbele le za šolske potrebe. Ravnateljska mesta naj se oddajejo sploh le sposobnim osebam, naj so moški ali ženske.

Posl. dr. Funke govori v istem smislu, ko predgovornik, češ, da za otroke ni treba verskih vaj ali bratovščin. Govornik se strinja z vlado glede stalnih nadzornikov. V Pragi ima 27.000 Nemcev le jedno deško in jedno dekliško meščansko šolo in sploh so nemške ljudske šole prenapolnjene, zato treba novih šol za nemške otroke.

Dr. Scheicher zahteva, da katoliški učitelji podučujejo katoliške otroke, ne pa židovski, priporoča marijanske kongregacije, vladno podporo za večje šolske zgradbe ter izjavlja, da je odločno nemško-naroden, kakor so stanovski tovariši v drugih klubih.

Posl. Dobernig graja znani uradniški ukaz ki je naperjen v mnogih deželah proti ljudskim učiteljem. Tako je na Koroškem učiteljem prepovedano pisati v politične liste. Vlada naj bi pospeševala poduk gluhomim in slaboumnim otrok. Govornik izraža nepotrebno željo, naj bi se kranjski Slovenci ne vtikali v koroške šolske razmere. On vladi ne zaupa, ker slovenizuje, kakor Taaffejeva, ker ne brani šolskih oblastev proti slovenskim napadom.

Konec seje po 4. uri.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. marca.

Isti dunajskih občinskih volitev v drugem razredu je zopet sijajno pokazal, da se dunajsko uradništvo in učitelstvo ne straši niti močnega pritiska od zgoraj, niti da omamiti še tako laskavim obljubam, kadar se gre za pravično stvar. Trdno kot jeden mož so stali na strani krščanskih socialistov ter z glasovnicami v rokah pokazali, da pričakujejo zboljšanja svojih razmer le od krščanske stranke. V vseh 19. okrajih šteje letos drugi volilni razred 27.765 volilcev nasproti 26.842 pri septemberskih volitvah. Takrat se je oddalo 20.267 glasov, od katerih jih je odpadlo na antisemite 10.975 in na liberalce 8972; včeraj pa so oddali volilci drugega razreda 20.937 glasov, in sicer antisemitje 11.715 in liberalci 9222 glasov. Zmagali so razven v notranjem in Leopoldovem mestu ter v okraju Alsergrund v vseh 16 okrajih kristijani ter dobili 32 mandatov, mej tem ko jih imajo liberalci le 14. Vspeh včerajšnjih volitev je torej jednak onemu pri septemberskih volitvah, le s tem razločkom, da so izvoljeni antisemitski kandidatje z večjo večino, kakor pri zadnji volitvi, in da je bil vsestranski pritisk na volilce tega razreda tolik, kakor še nikdar popreje. Posebno vroč je bil boj v prej imenovanih treh židovskih okrajih in pa v okrajih Wieden in Döbling, koder so se morali boriti antisemiti tudi s socialno demokracijo. Z dosedanjim vspehom moramo biti popolno zadovoljni, kajti krščanska stranka razpolaga že z 78 mandati in jih potrebuje le še 14 za dvetretjinsko večino. Da jim teh ne boče težko dobiti, o tem ni nikakor dvomiti.

Ogerska zbornica. Povodom razprave o proračunu trgovinskega ministerstva se je vnela v včerajšnji seji zelo živahna debata glede obnovitve pogodbe z Avstrijo. Posl. Gjurković toplo priporoča obnovitev obstoječe pogodbe iz ekonomičnih in političnih vzrokov in izraža upanje, da se boče ta tudi ugodno izvedla. Odločno pa graja samostojni carinski monopol in epozarja, da bi imel tak zelo slabe politične posledice. Konečno svari merodajne kroge, da predelgo ne zavlečejo velevažnega vprašanja, ker bi dolgotrajno pogajanje provzročilo le obojestranske prepire, ki bi konečno primorali obe državni polovici, vsprejeti jedno- ali dveletni provizorij. Govornik odločno pobija predlog posl. Košuta in njegovih somišljenikov.

Bolgarija. Včeraj so se vršile dopolnilne volitve za sobranje. Volilna agitacija je bila posebno v glavnem mestu izvanredno živahna. Na vseh mestnih vogalih so bili prilepljeni oklici Cankove in njej nasprotne vladne stranke. Kandidat Cankov je dobil 1538 glasov; zanj so glasovali vsi njegovi pristaši, dalje pristaši Karavelova, Radoslavova in Tončeva. Vladni kandidat Anastazov pa je propadel s 1247 glasovi, katere so oddali vsi ostali volilci razven Stambulovcev, ki se volitve niso udeležili. V okrajih Tirnovo, Jamboli, Silistrija in Slanimaka so se vršile volitve popolno mirno; zmagali so povsod konservativni kandidatje. Posebno značilno je pa to, da

Dozdevna ljubezen.

Roman. — Spisal knez M. N. Volkonskij.

(Dalje.)

Leže na divanu je čitala grofica pismo, „nje milo, drago pismo“, in tako radostno presenečenje je hipoma obdalo Tašo, da ni mogla več ostati v sobi; šla je k hodniku, odprla ga in bežala na vrt.

Pridržuj obledo in stopaje po prstih, da ne bi premočila tankih opankov, je hodila okolu lužic in preskakovala jih, pribezala skoro do vrtičevih vrat in ustavila se.

Čez trenutek jo je grofica poklicala.

„Taša!“ zaklicala je. „Taša, kje si?“

Šla je na mostovž in jela iskati hčer z očmi.

Taša je pribezala k materi in odgovorila s smehljajem:

„Kak vzduh je po dežju!... Kaj ne da?“ dejala je ona, poljubuj materino roko in hité pripovedovati karkoli, da bi mati ne začela govoriti o pismu. „Krasota, kaj ne?“ ponovila je. „Kako se mi hoče sprehajati, samo pismo je treba napisati.“

„Ako ga nisi še napisala?“ vprašala je grofica, ko je vstopila v sobo in ogledovala hčerino mokro obleko.

„Ne, takoj je napišem.“

„Kje si se tako zmočila?“ vprašala je grofica, polagaje roko na Tašino ramo. „Le povej! Gotovo si se sprehajala v dežju.“

Taša se je nasmehnila.

„Ne dé nič, mila mamica,“ odgovorila je ona, poljubuj grofici roko. „Nič, to se takoj posuši... glej, tu je bilo, a sedaj ni že nič več... Res, ni se treba vznemirjati!“ Zasmejala se je, potresla z rameni in obrnila svoje z veseljem blesteče oči z matere na svojo obleko. „Tako končam, potem pa sprehajati?! smem?“

„Nu, piši, piši,“ dela je grofica, zaman zadržuje svoj smehljaj. „Od mene pozdrav,“ pristavila je in šla od mizice.

Taša je jela pisati, toda ne očetu, kakor je začela, ampak ženinu, kar pa ni mogla zjutraj povedati, povedala je sedaj popolno prosto in lahko. Pripovedovala je o včerajšnjem sprehodu v Favorit in svoj spor:

„V resnici mi je jako žal,“ pisala je, „za svoje nepremišljene besede (in obžalujem jih pred vami), in za to, da sem nehoté navela Bahtemina na njegove misli, zato ga pomilujem z vso dušo in želim, da bi si opomogel. Govoril je Iliji Dmitrijeviču, da on nima cilja v življenji. Revež!... to je strašno tako živeti, strašno. To vem po sebi, ko mi je bilo dolg čas v začetku našega prihoda... Tudi meni

se je zdelo, da nisem potrebna nikomu... Ne karajte me. Vem, da ni bilo prav, a zdelo se mi je res tako...“

Končavši pismo že pred kosilom, dala ga je Taša prečitati k njej prišedši grofici, oblečenej za table-d' hôte.

„Ali odnesem morda sama, ne?“ vprašala je ona, trudeč se, da bi govorila mirno, ko je nehala grofica čitati.

„Da, po kosilu pojdemo se sprehajati in je odnesemo.“

„V tej obleki, mama, poglej?“

Grofica je pogledala na hčer.

„Da, da, samo hitreje, Taša, table-d' hôte je takoj,“ dela je ona, popravila hčeri obleko in pozvonila po hišino.

Čez nekoliko minut se je res zaslíhal zvonec k table-d' hôte, in Taša, toliko, da si je popravila lase, je šla zraven matere h kosilu.

V dvorani je bil šum in razgovor sedajočih, stole oddvigajočih in govorečih ljudij; a Taša, pregledavši te ljudi, je zagledala takoj, da Bahtemina ni bilo v tej množici, in nekaj neprijetnega jej je zadelo srce.

„Odpeljal se je,“ pomislila je, „in jaz sem temu kriva! Nesposmetno.“

Dalje sledi.)

so se smeli volilci prosto gibati in ni bilo čuti onega pritiska od vladne strani, kakoršen je bil dosedaj v navadi. Ljudstvo je to vladno postopanje z radostjo pozdravljalo ter se po deputacijah zahvaljevalo ministerskemu predsedniku Stoilovu. Zvečer so se prirejale velike ovacije in se slavila zmaga konservativne stranke.

Knez Ferdinand prejme v kratkem sultanovo lastnoročno pismo, v katerem se v smislu berlinske pogodbe prizna knezom bolgarskim oziroma generalnim governerjem v vzhodni Rumeliji. Vlada je že 26. m. m. predložila dotične akte v podpis in potrjenje, vendar do danes še ni nikakega odloka. Nekateri krogi trdijo, da prejme knez Ferdinand svoje potrdilo povodom obiska v Carigradu, drugi pa zopet, da odpošlje sultan svojega posebnega poslanika v Sredec, ki izroči Koburžanu imenovane akte.

Predsednik Faure v južni Franciji. Predsednik francoske republike, Feliks Faure, potuje sedaj po južni Franciji, koder ga občinstvo navdušeno pozdravlja. Včeraj je obiskal mesto Lyon. Dal si je predstaviti deputacije vseh stanov, ter vsaki povedal nekaj odstavkov iz vladnega socijalističnega programa. V Lyonu je mej drugimi nagovoril tudi ondotnega nadškofa, ki ga je mej drugim prosil, naj vlada dela v zbornici in senatu na to, da se priredi narodni praznik v čast device orleanške. Predsednik je odgovoril na to, da naj se ta prošnja predloži po lyonskih zastopnikih naravnost parlamentu, ker on nima v tem oziru odločevalne besede, vendar pa ne bode vlada tej zadevi stavila nikakih ovir. Vkljub sijajnim vsprejemom v južno-francoskih mestih je morala vendar policija aretovati več oseb, ki so se jej zdele nevarne. Mej drugimi je prišla več Italijanov in Španjcev, pri katerih je zasledila nevarno orožje. Vlada se namreč dobro spominja, da je ravno na takem potovanju postal žrtev rovarjev Faurov prednik Carnot, in torej dobro ve, da je treba velike opreznosti.

Na polotoku Koreji se še niso pomirili uporni duhovi. Kralj se nahaja še vedno pri ruskem poslaniku, koder ima varno zavetje pred domačimi in tujsimi rovarji. Trdi se nadalje, da se v jedno mer vrše pogajanja mej Rusijo in Japonom glede pokroviteljstva nad Korejo. Vendar se pa vidi, da nobena teh strank neče odstopiti od svojih dosedanjih pravic na polotoku, in da posebno Rusija hoče doseči popolno nadoblast. Kakor kažejo sedanje razmere, se jej bode to tudi posrečilo, ker je čisto naravno, da se jej ne more ustavljati mnogo slabeja japonska sila.

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Dalje.)

d) C. kr. okrajnemu glavarstvu v Radovljici se je naznanilo, da tkalstva ni šteti mej rokodelske obrte. Pri tem se je zbornica sklicala na ukaz c. kr. trgov. ministerstva, ki je objavilo na prošnjo neke druge za uvrstitev tkalstva mej rokodelske obrte nastopno naznanilo: Trgovinsko ministerstvo sporazumno z ministerstvom za notranje stvari ne more uslišati te prošnje, ker pri imenovanem obrtu ni najti onega, kar je določeno za rokodelske obrte in se tkalstvo vedno redkeje rokodelski vrši. Tudi se tkalstvo v večjih krajih kot domača industrija vrši, ta pa je v smislu zakona izključena od uvrstitve mej obrte. V kolikor se pa tkalstvo tovarniški vrši, je pa uvrstitev tega mej rokodelske obrte z ozirom na zadnje omenjeno postavno določilo istotako nedopustljiva.

e) C. kr. finančnemu ravnateljstvu se je poročalo o prošnjah Frana Paplerja iz Doslovč, Antona Rakovca iz Kranja in Karola Obreze iz Vrhnike za dovolitev prejema denaturirane morske soli za ohranitev svežih kož, oziroma za izdelovanje mila, in sicer o primernosti zaprosene letne količine in o tem, da je navedeno razmerje mej soljo in izdelkom pravo.

f) Prošnja J. F. iz Polč za spregled doprinesbe sposobnostnega dokazila za sodarski obrt je zbornica priporočala z ozirom na to, ker je prositelj izkazal 17letno uporabo pri tem obrtu in z ozirom na ukaz trgovinskega ministerstva z dne 16. septembra 1883, št. 2670.

g) Prošnja Ant. Volkar-ja iz Skofjice za oprostitev sposobnostnega dokazila za čevljarški obrt je zbornica v smislu ukaza trgovinskega ministerstva priporočala, ker je bilo iz priloženih spisov razvideti, da je prositelj pri tem obrtu že 37 let delal.

b) Istotako se je priporočala tudi prošnja J. Z. za oprostitev sposobnostnega dokazila za krojaški obrt in to, ker je prositelj dokazal 24letno uporabo pri tem obrtu.

III. Pred volitvijo predsedstva poudarja gospod predsednik, da ima zbornica v prvi seji vsakega leta za dobo tega leta izvoliti iz svoje srede po glasovnicah z absolutno večino predsednika in podpredsednika, in za slučaj, če bi bila ta dva zadržana, provizoričnega predsednika.

Pri volitvi predsednika se je oddalo 13 glasovnic, od teh se jih je glasilo 12 na dosedanega predsednika Ivana Perdana in 1 na Antona Kleina. Izvoljen je torej zopet dosedanji predsednik.

Pri volitvi podpredsednika je dobil 11 glasov dosedanji podpredsednik Anton Klein in po 1 glas Ivan Baumgartner in Avgust Skaberne.

Za provizoričnega predsednika je bil izvoljen z 10 glasovi dosedanji provizorični predsednik Ivan Baumgartner; po 1 glas sta dobila Franc Kollmann in Karol Luckmann, jedna glasovnica je bila prazna.

IV. Zbornični svetnik Josip Rebek poroča o dopisu c. kr. deželne vlade glede volitve zastopnika v šolski odbor c. kr. strokovne šole za lesno industrijo, umetno vezenje in čipkarstvo in predlaga imenom odseka: Zbornica naj voli v ta šolski odbor zborničnega svetnika Ivana Dogana, pohištvenega mizarja v Ljubljani. — Predlogu se pritrjuje.

V. Zbornični svetnik Franc Hren poroča o dopisu c. kr. deželne vlade glede volitve zastopnikov v šolske odbore obrtnih nadaljevalnih šol v Škofji Loki in Trzinu. Dosedanja zastopnika zbornična v teh dveh odborih sta umrla in je vsled tega potrebna nova volitev. Odsek predlaga, da naj se voli za šolski odbor obrtne nadaljevalne šole v Škofji Loki gospod Niko Lenček in za oni v Trzinu gospod Vincencij Theuerschuh. — Predlog se sprejme.

VI. Podpredsednik Anton Klein poroča o prošnjah učencev na c. kr. strokovni šoli za lesno industrijo in učenk na c. kr. strokovni šoli za umetno vezenje in čipkarstvo za podelitev ustanov. Kranjska hranilnica je pet prostih ustanov že podelila, jednako je občinski svet stolnega mesta Ljubljane podelil ustanove štirim učencem in jedni učenki, in ker je jeden učenec izstopil iz šole, je rešiti še 47 prošenj. Od teh jih je 19, v katerih se prosi za zvišanje dosedanjih ustanov. Ker je le nekaj ustanov prostih, se je mogel odsek le na šest prošenj ozirati. Ker ima še deželni odbor podeliti ustanove, utegnejo vsi potrebni prositelji ustanove dobiti. Odsek torej predlaga: zbornica naj naslednjim prositeljem do izžolanja na strokovni šoli podeli ustanove, in sicer Josip Fric-u, Svitoslav Peruzzi-ju in Franc Žumer-ju po 50 gld. in Mariji Rostič in Tereziji Žnidaršič po 25 gld., Mariji Ruprecht pa 30 gld. — Predlog se sprejme. (Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. marca.

(Ljudsko šolstvo v državnem zboru.) Državni zbor je včeraj zvečer nadaljeval razpravo o poglavju „Ljudske šole“. Natančneje poročilo objavimo v prihodnji številki. Za danes omenjamo le, da je poslanec Klun prav spretno polemizoval nasproti koroškemu poslancu Doberniggu, ter pojasnoval zelo žalostne šolske razmere na Koroškem. Pozivljal je vlado, naj odpošlje na Koroško nepristranskega komisarja, ki naj preišče ondotne razmere. Dalje je pojasnoval govornik potrebo, da se nastavi za ljudske šole na Kranjskem poseben deželni šolski nadzornik, ter predlagal v ime posl. Spinčiča več resolucij glede ljudskega šolstva v Istri, Trstu in Gorici.

(Novoizvoljeni odbor „Katoliške družbe“) ima danes ob pol 7. uri zvečer v katoliškem domu prvo sejo, v kateri si izvoli društveno predsedništvo.

(„Narodov“ odgovor) na naš sobotni članek je po navadi poln zavijanj in neresnic. Kaj da je kanonik Klun govoril s kuratom Koblarjem glede kandidature, tega natanko ne vemo, vendar to že danes

lahko rečemo, da mu tega ni rekel, kar piše „Narod“, namreč: „naj kandidira na podlagi katerega programa hoče, katoliška narodna stranka da mu ne bo nasprotovala, če vstopi v konservativen klub“, kajti to je samo ob sebi umevno, da načelnik kake stranke sploh tako govoriti ne more. Kar „Narod“ nadalje zopet govori, da zunanjih članov osrednjega volilnega odbora katoliške narodne stranke ni bil nobeden povabljen, omenimo, da ima osrednji volilni odbor naše stranke člane samo v Ljubljani — razven jednega, ki je ob jednom odbornik katoliškega političnega društva — ta pa je bil pri dveh v ta namen sklicanih sejah navzoč, zunaj imamo pa zapune može, ki pa niso člani volilnega odbora. Druge stvari so preveč nizkotne, da bi odgovarjali na-nje.

(Iz Kamnika.) Pravite, da bi vam naj pisal, kako smo pri nas volili. No, kaj hočem mnogo govoriti? Dejanja govore. Ta dejanja so — številke. Naši liberalci so bili tisti dan kaj malo dobre volje. Kako bi ne? Številke so se jim tako nerodno presukale. Iz 75 — toliko so jih zadnjič imeli — prišlo je 57. Kljub temu, da so zborovali cele noči pri Kendi, kljub temu, da so nekaj naših glasov zavrgli, ni jih hotelo biti več! Čudno se nam je zdelo, zakaj da so bile napake v imenih samo pri volilcih naše stranke, dočim je bilo, kar je liberalnega, vse prav pisano. Recimo, da ni bilo pri tem zlobnega namena, je vendar sramotno za županstvo, da ne vé ali neče vedeti, kako se imenujejo volilci, ki so davke plačevali v Kamniku že, ko še ni bilo v Kamniku sluha o možeh, ki so imeli prve sedeže za zeleno mizo. Večinoma ista komisija je pred tremi meseci v skoro enakem slučaju ravno nasprotno razsodila. Pa menite, da jih je kaj sram? da imajo v sebi kaj čuta pravičnosti? Toda pomnite me možje: Krivica zmaga enkrat ali drugič, stalno pa ne; krivica se maščuje! Sramota, pravim, za županstvo, kajti v imeniku za bližnjo občinsko volitev bilo je treba nič manj kakor nad 50 poprav narediti. Nad 40 naših volilcev bilo je izpuščenih. In kdo je odgovoren za to nemarnost? Tisti, ki je podpisal! — Pa vse to, pravim, ni pomagalo. In zvečer so možje slavili zmago v svoji črni kovačnici pri poličku vina pojoč ono znano: Bela Ljubljana — Črn je Kranj — Pisana Loka, itd. saj jo znate. Na to so šli pa — strelat! Mi tega nismo mogli vzeti drugače, kakor sodili smo, da streljajo — nam na čast. Bodi jim hvala! Toda, da povemo brez šale. To razgrajanje s streljanjem imenujemo mi politično otročarijo in brezobraznost. — Zdi se nam to, kakor če prirogovili iz krčme, kjer se je ravno tepel, pijan fantalin in vpije: auf korenina! Kje Vas je kaj?! Nas s tem ne boste spravili iz naše ravnodušnosti. Ko so hoteli Dunajčani v jeseni po malo slavnejši zmagi, kakor je bila zadnja kamniška, mesto iluminirati, odbilo jim je vodstvo stranke to željo. Bili so veseli, pa ne divji. In ko jim je zlobna roka podrla vse, kar so z velikim trudom zgradili, ostali so mirni. In v tej treznosti — zmagujejo. — Kar se tiče nas, veste v Ljubljani, da smo bili od začetka pa do zadnjih dni odločno nasprotni temu, da bi volili, poleg drugih vzrokov najbolj zaradi tega, da se prihrani cerkvi in ljudstvu to pohujšanje, ki se je godilo v teh dnevih. Toda vemo, kaj je disciplina; iz discipline smo šli volit, odklanjajoč od sebe odgovornost za to pohujšanje. Za agitacijo pa se v tem zoprnem položaju nismo mogli uneti. Pa dasi so z različnimi govoricami begali volice, češ: duhovni zoper duhovne itd. — ujeli so jih na to malo, večina naših je kmalu uvidela, pri čem da je, in pokazala, da vedo ločiti osebe od stvari. In danes nam — z ozirom na Kamnik sam — ni žal, da smo šli volit. Z novim zaupanjem v svojo lastno moč smo se naudali. Čez 14 dni se bomo zopet poskusili. Nečemo na medvedovo kožo piti, pa — avspicije nam niso baš neugodne. Pa bodi karkoli, kamen, ki se je začel valiti, — ne bote ga ustavili več!

(Dobava železnih, jeklenih in kovinskih materialij.) Ravnateljstvo kr. srbskih državnih železnic potrebuje železne pločevine za lokomotivne kotle, več tisoč kilogramov okroglega, kvadratnega in plešnatga železa ter železne žice, več tisoč komadov zatičalnikov (Splinten) vijakov z maticami, lesenih vijakov, več metrov sit, več tisoč kilogramov kvadrat-

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurznem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

nega ploščnatega, peresnega in okroglega jekla in dr. Potem večjo množino bakrene žice, medne (mesingaste) pločevine, medne žice, mednih vijakov in obrojev, tapetniških žebeljev, cinka in svinca v ploščah, svinčenih cevih in dr. Pcnudbe je vložiti do 7. oziroma do 9. marca t. l. Vse podrobnosti so razvidne iz ponudbenih razpisov, ki so vsakemu na ogled v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Društva.

(Mestna hranilnica v Novem Mestu.) V mesecu februarju 1896 je 109 strank vložilo 17.289 gl. 80 kr., 39 strank vzdignilo 6234 gl. 18 kr., torej več vložilo 11.055 gl. 62 kr., 18 posojil se je izplačalo v znesku 9350 gl., stanje vlog 223.678 gl. 99 $\frac{1}{2}$ kr., denarni promet 50.718 gl. 63 kr.

Telegrami.

Bolzan, 3. marca. Včeraj popoldne so odpeljali truplo pokojnega nadvojvode Albrehta Salvatorja na tukajšni kolodvor. Velika množica občinstva se je vdeležila spreveda.

Černovice, 3. marca. Pri dopolnilni volitvi v trgovski in obrtniški zbornici je bil izvoljen nemško-liberalni kandidat Pittinger državnozbornskim poslancem.

Karvin, 3. marca. Položaj v premogovnikih se je obrnil na bolje; večina delavcev je včeraj popoldne pričela delati.

Rim, 3. marca. Papež je vsprejel včeraj kardinalski kolegij, ki mu je izrazil svoja voščila povodom 18. obletnice kronanja. V svojem odgovoru je izrazil sv. Oče nado, da se kmalu doseže jedinstvo v razkolnih cerkvah, ter posebno globoko obžaloval korak bolgarskega kneza, ki je žrtvoval dušo svojega sina za svetno politiko.

Rim, 3. marca. „Agencia Stefani“ se poroča, da bode neapolski princ zastopal kralja povodom kronanja ruskega cara v Moskvi.

Rim, 3. marca. Baratieri je z vso svojo vojsko napal Šoance, ki so pa odbili napad. Zarad preštevila sovražnika je moral Baratieri bežati z bojišča. Italijani so izgubili mnogo vojakov.

Berolin, 3. marca. (Poslanska zbornica.) V nadaljni razpravi o proračunu za naučno ministerstvo je izjavil naučni minister, da nikakor ne more dovoliti vpeljave pouka v poljskem jeziku na srednjih in ljudskih šolah, ker bi sicer bila popolno odprta pot polonizaciji.

Madrid, 3. marca. Tukajšni dijaki so hoteli včeraj popoldne vprizoriti nove demonstracije nasproti sklepu senata zveznih držav v Ameriki. Prostor pred poslopjem ameriškega poslanika je zavarovan z večjim številom orožnikov.

Proti revmatičnim bolečinam

uporablja se za vribanje bolečih telesnih delov antirreumon lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta).
Cena steklenici 25 kr. 125 (50-3) 5

Umrli so:

1. marca. Frančiška Druškovič, trgovčeva hči, 6 mesecev, Pred Škofijo št. 19, hydrocephalus acutus. — Alojzija Pavšek, krčmarjeva hči, 8 $\frac{1}{2}$ leta, Žitni trg št. 1, vnetica možganske mreže.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
2	9. zvečer	728.0	+3.1	sr. svzh.	dež	
3	7. zjutraj	731.6	+1.3	sr. svzh.	aneg	17.1
	2. popol.	731.0	+5.0		poloblačno	

Srednja večerajna temperatura +3.7° in za 2.2° nad normalom.

Zahvala.

Podpisani izreka v imenu ljubljanskih knjigoveških pomočnikov najtoplejšo zahvalo vsem knjigoveškim mojstrom in imejteljem knjigoveznice, ker so blage volje ustregli prošnji ter znižali dnevno delavno dōbo II ur na 10 urno.

V Ljubljani, dné 2. marca 1896.

Za odbor knjigoveškega društva:

Blaž,

t. č. predsednik.

181 1-1

Svarilo!

Svarim vsacega, moje ženi **Antoniji Večerin**, kaj upati, ali od nje kaj kupiti, kajti ona nima nikakega imetja. Jaz nisem plačnik za njene dolgove, mojo lastnino pa, katero bi moja žena prodala, bodam sodnijski zahteval nazaj.

V Ljubljani, dné 3. marca 1896.

Nikola Večerin,

mestni redar.

178 1-1

Lekarna Trnkóczy, Dunaj V.

Medicinalno Dorševo ribje olje.

Priznana najboljša učinkujoča vrste, vselej sveže v zalogi. Steklenica s pridejanim navodilom za uporabo 60 kr., steklenica dvojnate velikosti 1 gl., dvanajstorična malih 5 gl. 50 kr., dvanajstorična velikih 10 gl. 732 8

Dobiva se pri

Ubaldu pl. Trnkóczyju,
lekarnaju v Ljubljani.

Obratno poštno razpošiljanje.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Katoliška tiskarna
pripoča ravnostne
vizitnice
po nizki ceni.

Naznanilo preselitve in priporočilo.

Usojam si prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu najuljudneje javiti, da sem

preselil svoj krojaški obrt

na Kongresni trg št. 14, nasproti nunski cerkvi.

Najtopleje zahvaljujoč se cenj. naročnikom za skozi 25 let izkazovano zaupanje se priporočam sl. občinstvu, osobito še prečast. duhovščini in naročila za izdelovanje vsakovrstne duhovniške civilne obleke, talarjev itd.

z zagotovilom, da bi bode vestna skrb z natančnim, zanesljivim delom, dobrim trpežnim blagom in nizkimi cenami vsestransko zadovoljiti.

V Ljubljani, dné 3. marca. 1896.

166 3-1

Anton Meršolj,

krojaški mojster v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dnó 2. marca.	
Skupni državni dolg v notah	101 gl. 15 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 10 „
Avstrijska zlata renta 4%	122 „ 60 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 „ 45 „
Ogerska zlata renta 4%	122 „ 10 „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 „ — „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	988 „ — „
Kreditne delnice, 160 gl.	376 „ 50 „
London vista	120 „ 75 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 „ 0 $\frac{1}{2}$ „
20 mark	11 „ 80 „
20 frankov (napoleondor)	9 „ 57 $\frac{1}{2}$ „
Italijanski bankovci	42 „ 55 „
C. kr. cekini	5 „ 65 „

Dnó 1. marca.	
4% državne srečke l. 1854, 250 gl.	151 gl. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	158 „ — „
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	192 „ 75 „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 20 „
Tisine srečke 4%, 100 gl.	143 „ — „
Dunavske vravnave srečke 5%	128 „ — „
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 „ — „
Posojilo goriskega mesta	112 „ — „
4% kranjsko deželno posojilo	98 „ 35 „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 „ 25 „
Prijoritete obveznice državne železnice	223 „ — „
„ južne železnice 3%	167 „ 65 „
„ južne železnice 5%	130 „ 40 „
„ dolenskih železnic 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gl.	198 gl. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	136 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	18 „ 60 „
Rudolfove srečke, 10 gl.	23 „ 75 „
Salmove srečke, 40 gl.	68 „ — „
St. Genóis srečke, 40 gl.	72 „ 50 „
Waldsteinove srečke, 20 gl.	54 „ — „
Ljubljanske srečke	22 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	172 „ 75 „
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3480 „ — „
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	454 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	98 „ 60 „
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	63 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	85 „ 70 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	167 „ — „
Papirnih rubljev 100	127 „ 75 „

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.
Kulatna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.